

főtitkár, dr. Alapi Gyula jegyző, dr. Molnár István, Sümeghy Dezső és Szücs Béla tagokból álló küldöttséget, melynek szónoka *Miskolczy-Simon* János főtitkár volt. Logikus és tömör okfejtésekkel felépített beszédét gróf *Tisza* István miniszterelnök nagy figyelemmel hallgatta meg és válaszában azt a megnyugtató kijelentést tette, hogy „*részemről is teljes jogosultnak találok a levéltárosi karnak azt a törekvését, hogy főiskolai képesítéssel a magasabb fizetési osztályba való jutástól elzárva ne legyen.*”

Sztranyovszky Sándor orsz. képviselő néhány meleg szóval a levéltárosok méltányos kérelmeinek támogatására a belügyminiszter figyelmét hívta fel, ki előtt *Köszeghy* Sándor egyesületi alelnök tolmácsolta azt rövid és a helyzetet markánsul megvilágító szavakban, melyekre *Sándor* János belügyminiszter szíves szavakkal válaszolt, kilátásba helyezvén, hogy az előléptetéseket a rendes költségvetések kereteiben szándékozik megoldani. Majd kér-

déseket intézett a küldöttséghez, melyből eszmecsere fejlődött és a levéltárosi kar kérelme ennek folytán konkrét formában alakult ki. A miniszter megnyugtató kijelentéseiből azt a reményt merítette a küldöttség, hogy szerény és csak az állami igazgatás hasonló képesítésű tisztviselőivel egyenlő elbánást kérő szavai nem maradnak eredménytelenek.

A Törvényhatósági Levéltárosok Országos Egyesülete köszönetet szavazott mindazoknak, kik a kar helyzetének javítására irányuló törekvéseit megértő támogatásával karolta fel: így *Berzeviczy* Albert b. t. t., *Kölcsei* Kende Péter cs. és k. kir. kamarás, *Sztranyovszky* Sándor és *Szcitovszky* Béla orsz. képviselőknek, ugyancsak *Molnár* Géza, *Oszváth* Lajos és *Thold* Orbán Imre főlevéltárosoknak legőszintébb köszönetét nyilvánította.

A. Gy.

¹ L. a Levéltárosok Lapja 1914. évi 2. füzetének 47—48. l.

A főtitkár évi jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

A jelen és közelmúlt eseményei, jelenségei megmutatták, mennyire szüksége volt a törvényhatósági levéltárnoki karnak az egyesülésre, jogi testületben való tömörülésre. A szemünk előtt folyó küzdelem, melyet státusügyünkben folytatunk, már az első lépésnél alaki nehézségek elé állítaná az elszigetelten álló egyedeket. Ha országos egyesületünkben, vállvetett erővel kifejtett munkánk sem hozza meg a kívánt gyümölcsöket, annak oka rajtunk kívül álló tényezőkben, tőlünk messze fekvő érdekekben lesz keresendő. Egyesületünk vezetősége mindent megtett a kari érdekek szempontjából a lehetőség határai közt.

A közigazgatást jelentékenyen előbbre vinni hivatott reformjavaslatok a vármegyei levéltárnokokot, sajnos, nagyon mostoha elbánásban részesítik, előlépés és munkabeosztás tekintetében, — mint az előttünk már köztudomású. Mihelyt a törvényjavaslatok szövege m. év június 12-én a Ház asztalára került, *Köszeghy* Sándor h. elnökünk által sürgősen összehívott értekezleten vitattuk meg azok reánk vonatkozó részét, és sérelmeink orvoslása végett a bel-

ügyminiszterhez beadványt intéztünk, melyben a törvényjavaslatok két pontját oly irányban kértük módosítani, hogy 1. a vm. főlevéltárnokok $\frac{2}{3}$ része a VII., $\frac{1}{3}$ -a a VIII. és $\frac{1}{3}$ -a a IX. fizetési osztályba helyeztessék a képesítés és szolgálati idő alapján; 2. az irattár gondozása és kezelése a jövőben se soroztassék a levéltárnok teendői közé.

Midőn a vármegyei főlevéltárnokok státusügyében küzdünk, ez akcióval egyetemes célokat is szolgálunk, mert ezek helyzetének javulása természetesen maga után vonja a várm. allevéltárnokok, városi levéltárnokok s talán az összes hazai levéltári tisztviselők ügyének előnyösebb megoldását is.

A közigazgatási reform minket érdeklő részét s ezzel kapcsolatos mozgalmunk első fázisát dr. Alapi Gyula szerkesztőnk a Levéltárnokok Lapjának f. é. 2. számában behatóan ismertette.

A törvényjavaslatok bizottsági tárgyalása alatt Magyarország volt kultuszminisztere *Berzeviczy* Albert v. b. t. tanácsos és *Scitovszky* Béla orsz. képviselők felszólaltak érdekünkben s utalva a mai várm. levéltárnoki kar tudó-

mányos képzettségére, tevékenységére s a levéltári szolgálat fontosságára, karunk egy hányada részére a VII. fizetési osztály megnyitását szorgalmazták. A tudományok megbecsülésétől sugallt, méltányos felszólalásukra az illetékes helyekről, sajnos, nem hangzott el biztató ígért.

A küzdelmet mindazáltal nem adtuk fel, sőt szélesebb körben indítottunk akciót, a javaslatok képviselőházi tárgyalását jóval megelőzően. Igyekeztünk az illetékes köröket s a közvéleményt tájékoztatni ügyeink felől a fővárosi napilapok hasábjain is. Előzetesen Osváth Lajos, Thold Orbán Imre és Molnár Géza kartársaink a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének közgyűlése elé ügyeink érdekében javaslatokat terjesztettek, melyekről a napilapok is megemlékeztek.

Majd hármas irányban vettük fel a küzdelem fonalát. Minden képviselőnek körlevelet küldtünk, tájékoztatva kívánságunk lényegéről; ezenkívül az országgyűlés mindkét házához feliratot intézünk; végül — ugyancsak a mai közgyűlés befejeztével — képviselők és levéltárnokokból álló küldöttség útján emlékiratot nyújtunk át a miniszterelnök és belügyminiszter uraknak, melyben — dr. Alapi Gyula kartársunk kimutatása alapján — számszerű adatokkal bizonyítjuk be, hogy kérésünk teljesítésének pénzügyi akadálya nincs.

Egyébként egyesületünk tevékenysége hivatalos lapunk megjelenésével van összeforruva. Ez az összekötő kapocs kartársaink közt. Ez tájékoztatja a tagtársakat az egyesületi és egyetemes levéltári ügyekről. Emellett a történet-tudományok, főként a családtörténet művelését is előmozdítja. Nekünk levéltárnokoknak igen nagy mennyiségű, még ismeretlen családtörténeti anyag áll rendelkezésünkre, azok tudományos feldolgozásával a nagy közönség érdeklődésére is számítunk, annál is inkább, mert a csekélyszámú levéltárnoki kar alig elegendő lapunk anyagi fentartására; másrészt a genealogiai és heraldikai dolgozatok közlésével a foglalkozásunkhoz legközelebb álló tudományágot kívánjuk kultiválni. Az időnként felmerülő szakkérdéseket is megvitatjuk lapunk hasábjain s készséggel fogadnók kartársainknak s lapunk barátainak czirányu intenzivebb támogatását.

Sajnálatos dolog, hogy a törvényhatósági levéltárnoki karnak ez időszerint még csak nagyon kevés számú tagja törekszik a kezdet nehézségeivel küzdő lapunk megerősítésére. Avatott szerkesztőnk dr. Alapi Gyula önzetlen buzgalmának köszönhető annak fentartása s a kívánt szinten való megőrzése.

Az a felmerülhető aggály, hogy lapunk a Heraldikai és Genealogiai Társaság lapjával konkurrál és így az erők elforgácsozásához vezet, a körülményeket elfogulatlanul bíráló előtt nem állhat meg. Akik lapunkat cikkeikkel felkeresik, azok többnyire a Turulnak is szorgalmas munkatársai. Akik pedig a genealogia iránt nem érdeklődnek, azoktól egyik lap sem igen remélhet anyagi vagy szellemi támogatást. A családtörténeti irodalom fellendítésére csak jótékony hatású lehet az orgánomok mérsékelt szaporodása, mert teret nyit többek számára az intenzivebb munkálkodásra és szélesebb körben kelt érdeklődést ezen tudományág iránt.

Ami egyesületi életünket s a jövőt illeti, annak elevenebb lüktetését, megizmosodását akkor remélhetnők, ha a törvényhatósági levéltárnokok teljes egészén kívül az Országos Levéltár, a hiteles helyek, a székes főváros, rendezett tanácsu városok, magánlevéltárak tisztviselőit, szóval az összes hazai levéltárnokokat testületünkben és lapunk körül üdvözölnők. E célból — azt hiszem — készséggel hozzájárulnánk alapszabályaink megfelelő módosításához, egyesületünk átszervezéséhez, hogy más tényezőknek is helyet adjunk új egyesületünk (Levéltárnokok Országos Egyesülete) vezetésében. A széles alapon való erőteljes szervezkedés és összhangzó együttműködés bizonyára minden tekintetben jótékony hatású lenne a tagokra s a magyar levéltári ügy fejlődésére.

Míg azonban messzebbmenő terveink megérlelődnének, mi törvényhatósági levéltárnokok karoljuk fel meleg érdeklődéssel az egyesületet, melyet mi alapítottunk, céljaink előbbvitelére.

Mult évi tevékenységünkről s jövő terveinkről ezeket kívántam előadni. Kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy jelentésemet jóváhagyóan tudomásul venni sziveskedjék.

Balassagyarmat, 1914. július 8-án.

Miskolczy-Simon János.